

Bereid om te sterven

In juni van dit jaar werd in Rotterdam, tot verrassing van bijna iedereen, de eerste harttransplantatie in Nederland uitgevoerd. In de reacties op dit onverwachte gebeuren ging het minder om de patiënt - die hopelijk nog vele goede levensjaren zal hebben ó als om de financiële en politieke aspecten van de zaak. De operatie was duidelijk een soort õputschö van medici, bedoeld om de regering onder druk te zetten. Om te bereiken dat politiek Den Haag in deze tijd van bezuiniging in de sfeer van de gezondheidszorg toch groen licht zou geven voor de financiering van harttransplantaties. Als je het op je laat inwerken is het een griezelig verhaal! Voor enkele tientallen Nederlanders per jaar is leven of dood een zaak van geld en politiek, en een prestigezaak van gespecialiseerde ziekenhuizen. Het is nog ingewikkelder: ik las dat voor de prijs van één harttransplantatie meer dan tien mensen aan een nieuwe heup geholpen kunnen worden. Bij beperkte geldmiddelen is leven of dood van een ernstige hartpatiënt ook een zaak van wel of niet tien andere mensen gehandicapt in een rolstoel... Het is griezelig als in een cultuur leven en dood een zaak wordt van hooggespecialiseerde techniek, een prestigeobject van medici, en een speelbal in de politieke arena. Voor ze het weten draaien patiënten en hun familieleden mee in de mallemlen van technische vooruitgang, geld, politiek en eerezucht. Ze draaien mee in deze carrousel, tegelijk als opportunistische profiteurs in een medisch politieke strijd en als gijzelaars van de wetenschap. Is dit niet ver onder de maat van menselijk leven en sterven? Op deze manier kun je toch niet leven? Op deze manier kun je toch niet sterven?

De geschiedenis van onze geloofsgemeenschap kent vele predikers, die op het hoogtepunt van hun prediking hun gehoor de indringende vraag stelden: õBent u bereid te sterven?ö. Ietwat anders geformuleerd is dit een onopgeefbare vraag in de evangelieprediking. Ze plaatst de mens als sterfelijk en zondig schepsel voor de levende God. Maar om nog een andere reden vind ik die klassieke vraag actueel in onze tijd, waarin leven of dood vaak een kwestie is van techniek, politiek en wetenschappelijk prestige. In zo'n situatie kan niet duidelijk genoeg gezegd worden dat sterven óók een zaak van bereidheid tot sterven moet zijn! Een christen mag - om de Naam van de Heer die voor hem is gestorven en opgestaan - zijn dood niet laten degraderen tot een medische mislukking of een verloren politiek spel.

Ik kan mij voorstellen dat een gelovige in bepaalde omstandigheden bewust er voor kiest om uit de peperdure mallemlen te stappen die technische vooruitgang, politiek en wetenschappelijk prestige op gang hebben gebracht. De duizeligheid die je in die molen bevangt kan je verhinderen om als christen gelovig na te denken over je leven en over je dood. Ik denk dat het hoog tijd wordt dat we in onze gemeenten gaan nadenken over dit nieuwe aspect aan die oude vraag: õBent u bereid om te sterven?ö. Ik denk in dit verband niet alleen aan pastorale gesprekken met ernstig zieken, maar ook aan Bijbelstudie voor de gehele gemeente.

Olof de Vries